

MĚSTSKÝ ÚŘAD VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ ODBOR ŠKOLSTVÍ, KULTURY A SPORTU

Soudní 1221 • 757 38 Valašské Meziříčí

Spis. značka: SZ MeUVM 000197/2024

Číslo jednací: MeUVM 006910/2024

Vyřizuje / linka: Mgr. Zajíc / 571 674 654

ID DS: 9c4bard

Datum vyhotovení: 17.01.2024

**Město Valašské Meziříčí
Náměstí 7
757 01 Valašské Meziříčí**

**Zastupuje:
Kubla & Architects s.r.o.
Podlesí 508
757 01 Valašské Meziříčí**

Závazné stanovisko

Městský úřad Valašské Meziříčí, odbor školství, kultury a sportu, (dále jen: správní orgán) jako příslušný správní orgán podle ust. § 29 odst. 2 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen: zákon o státní památkové péči) a jako místně příslušný správní orgán dle ust. § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen: správní řád), vydává v souladu s ust. § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči a podle § 149 odst. 1 správního řádu k žádosti *Kubla & Architects s.r.o.*, se sídlem Podlesí 508, 757 01 Valašské Meziříčí, IČ: 5448689, zastupující *Město Valašské Meziříčí*, se sídlem Náměstí 7, 757 01 Valašské Meziříčí, IČ: 00304387, (dále jen: žadatel) o vydání závazného stanoviska ze dne 02.01.2024 ve věci „**Revitalizace Tržnice I. etapa – Krásenský břeh, k.ú. Krásno nad Bečvou – kříž**“ toto

závazné stanovisko:

Záměr zamýšlené úpravy nemovité kulturní památky kříže, rejst. č. ÚSKP ČR 36451/8-2396, umístěné na pozemku parc. č. 1044, k ú. Krásno nad Bečvou, obec Valašské Meziříčí, okres Vsetín, Zlínský kraj, podle předložené žádosti a výkresů:

- Výkres č. C.3, Koordinační situace, projekt: Revitalizace Tržnice I. etapa – Krásenský břeh v k.ú. Krásno nad Bečvou, generální projektant: Kubla & Architects s.r.o., datum 04/2023.
- Výkres č. 06.D.1.1.03, OP5, KŘÍŽ, PÍTKO, část: SO 06 Opěrné stěny a schodiště, projekt: Revitalizace Tržnice I. etapa – Krásenský břeh v k.ú. Krásno nad Bečvou, generální projektant: Kubla & Architects s.r.o., datum 11/2023.

spočívající:

- v demontáži kříže a vybourání základu,
- vybudování železobenové patky rozměrů 1200x1380x1200 mm na podkladním betonu (delší osa ve směru západ – východ),
- vybudování podstavy kříže 1200x1333x250 mm (kamenný stupeň do cementového lože),
- zpětném osazení kříže se změněnou orientací,

je v souladu s ust. § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči z hlediska zájmů státní památkové péče **přípustný** a ve smyslu ust. § 9 odst. 4 a § 10 odst. 2 vyhlášky Ministerstva kultury ČR č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči, se k jeho realizaci stanoví tyto **podmínky**:

1. Kříž bude orientován svým průčelím (stranou, na níž je umístěn korpus Krista a nápis na podstavci) směrem ke komunikaci, tj. severním směrem.
2. Návrh zamýšlené úpravy kříže - provedení nové podstavy (materiál, rozměry) a způsob demontáže a opětovného sestavení kříže (navrhovaný způsob restaurátorského zásahu – technologický postup včetně použitých materiálů) přeloží žadatel předem správnímu orgánu k posouzení a vyžádá si k ní závazné stanovisko.

Odůvodnění:

Dne 02.01.2024 byla správnímu orgánu doručena žadatelem žádost o vydání závazného stanoviska k návrhu zamýšlené úpravy kříže spočívající ve změně jeho orientace a doplnění chybějící podstavy. Plocha kolem kříže je navržena dlážděná žulovou kostkou 8x8x8 cm – přesnější specifikace o umístění, orientaci, provedení nového základu a podstavy je v příloze.

Přílohou žádosti jsou:

- Plná moc pro zastupování v řízení ze dne 18. dubna 2023.
- Výkres č. C.3, Koordinační situace, projekt: Revitalizace Tržnice I. etapa – Krásenský břeh v k.ú. Krásno nad Bečvou, generální projektant: Kubla & Architects s.r.o., datum 04/2023.
- Výkres č. 06.D.1.1.03, OP5, KŘÍŽ, PÍTKO, část: SO 06 Opěrné stěny a schodiště, projekt: Revitalizace Tržnice I. etapa – Krásenský břeh v k.ú. Krásno nad Bečvou, generální projektant: Kubla & Architects s.r.o., datum 11/2023.

Výkresy jsou součástí projektové dokumentace pro provedení stavby „Revitalizace Tržnice I. etapa – Krásenský břeh“, kterou vypracovala Kubla & Architects s.r.o. ve Valašském Meziříčí v listopadu 2023.

Předložené výkresy představují doplnění projektové dokumentace pro územní rozhodnutí a dokumentace pro společné povolení „Revitalizace Tržnice I. etapa – Krásenský břeh“, kterou vypracovali Kubla & Architects ve Valašském Meziříčí v dubnu 2023 a k níž si žadatel vyžádal dne 01.09.2023 koordinované závazné stanovisko Městského úřadu Valašské Meziříčí. V tomto koordinovaném závazném stanovisku, č.j. MěÚVM 181653/2023 ze dne 06.11.2023, byla z hlediska státní památkové péče konstatována přípustnost záměru a stanoveny k jeho realizaci tyto podmínky:

1. Ochrana sochy sv. Floriána na parc. č. 207/1, sochy svatého Libora na parc. č. 1043/6 a 974/2, a kříže na parc. č. 1044, bude navržena tak, aby touto ochranou nedošlo k dotčení předmětných plastik a jejich architektury. Před provedením ochrany přeloží žadatel návrh její realizace správnímu orgánu k posouzení a vyžádá si k ní závazné stanovisko.
2. Návrh zamýšlené úpravy kříže, na parc. č. 1044, spočívající ve změně jeho orientace a doplnění chybějící podstavy (přesné umístění a orientace, provedení nového základu kříže, provedení podstavy, výškové umístění v návaznosti na přilehlé zpevněné plochy, způsob demontáže a opětovného sestavení kříže včetně materiálového řešení) přeloží žadatel předem správnímu orgánu k posouzení a vyžádá si k ní závazné stanovisko.
3. Návrh provedení nové opěrné stěny z pohledového betonu (SO3-OP3) u sochy sv. Libora na parc. č. 1043/6 a 974/2 (tj. provedení povrchu pohledového betonu, jeho barevnost a struktura, zakončení koruny opěrné zdi apod.) přeloží žadatel předem správnímu orgánu k posouzení a vyžádá si k němu závazné stanovisko.
4. Návrh tvarového, materiálového a barevného provedení zábradlí u sochy svatého Libora na parc. č. 974/2 přeloží žadatel předem správnímu orgánu k posouzení a vyžádá si k němu závazné stanovisko.

5. Výšková úroveň pochozích ploch z pískového mlátu kolem sochy sv. Floriána na parc. č. 207/1 nebude zvyšována oproti úrovni stávajícího terénu, aby nedošlo ani k částečnému k překrytí kamenného stupně podstavce sochy.

Žadatel si již dne 09.11.2023 vyžádal závazné stanovisko k úpravě kulturních památek a jejich prostředí – sochy sv. Libora, sochy sv. Floriána a kříže na parc. č. 207/1, 1043/6, 974/2 a 1044 v k.ú. Krásno nad Bečvou. V závazném stanovisku správního orgánu č.j. MeUVM 201121/2023 ze dne 19.12.2023 bylo ve výroku č. I konstatováno:

Záměr zamýšlené úpravy nemovité kulturní památky a jejího prostředí - kříže, rejst. č. ÚSKP ČR 36451/8-2396, umístěného na pozemku parc. č. 1044, k ú. Krásno nad Bečvou, obec Valašské Meziříčí, okres Vsetín, Zlínský kraj, podle předložené žádosti a výkresů:

- Výkres č. C.2, Koordinační situace, projekt: Revitalizace Tržnice I. etapa – Krásenský břeh v k.ú. Krásno nad Bečvou, generální projektant: Kubla & Architects s.r.o., datum 11/2023.
- Výkres č. 6.D.1.1.03, OP5, KŘÍŽ, PÍTKO, projekt: Revitalizace Tržnice I. etapa – Krásenský břeh v k.ú. Krásno nad Bečvou, generální projektant: Kubla & Architects s.r.o., datum 11/2023.

spočívající v demontáži kříže a vybourání základu, vybudování železobenové patky rozměrů 1200x1380x1200 mm na podkladním betonu a podstavy kříže 1200x1333x250 mm (kamenný stupeň do cementového lože) je v souladu s ust. § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči z hlediska zájmů státní památkové péče **neprípustný**.

Podstatou aktuálně předložené žádosti je upřesnění prací v prostředí kulturní památky - kříže ve smyslu podmínky č. 2 koordinovaného závazného stanoviska.

Kříž - Úprava spočívá ve změně jeho orientace s hlavní osou ve směru sever - jih. Dále pak ve vyvýšení kříže jeho postavením na zapuštěnou železobetonovou patku o rozměrem 1 200 mm x 1 380 x 1 200 mm, vyztuženou košem kari sítí, a doplněním kamenné podstavy o rozměrem 1 200 x 1 380 x 250 mm. Okolní plocha má být vydlážděna žlutošedými žulovými kostkami o rozměrech jedné 80 x 80 x 80 mm.

Záměrem je dotčen pozemky parc. č. 1044 v k. ú. Krásno nad Bečvou. Předmětné území není památkově plošně chráněno, nachází se v něm však kamenný kříž, jenž je kulturní památkou. Kříž z roku 1775 je hodnotnou ukázkou místní kamenické práce a dominantou nejbližšího okolí, jakkoli v současnosti není pohledově plně exponován. Kamenný barokní kříž s kamenným korpusem Ukřižovaného je posazen na odstupňovaný sokl se sekanými nápisy a chronogramem v reliéfní kartuši s mušlí na přední straně. Kříž není umístěn ve své původní pozici. Původně se nacházel cca 50 m východně na jižní straně Vrbenské ulice. Kříž je v současnosti orientován severozápadním směrem. Sokl kříže je z části překryt terénem v důsledku navyšování jeho úrovně.

Správní orgán si vyžádal dne 02.01.2024 v souladu s ust. § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči písemné vyjádření k plánovanému záměru od Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště v Kroměříži. (dále jen: „NPÚ“) NPÚ ve svém vyjádření č.j. NPU-373/232/2024 ze dne 12.01.2024 konstatuje:

„Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že posuzovaný záměr nebude v rozporu se zájmem ochrany výše uvedených kulturněhistorických hodnot při splnění následujících podmínek:

- 1. Kříž na ulici Vrbenská bude orientován čelně do komunikace.*
- 2. Veškeré úpravy kříže na ulici Vrbenská včetně přesné podoby schodového stupně doplněné kamenné podstavy, konkretizace užitých materiálů i jeho demontáže a následného složení budou řešeny samostatně v rámci restaurátorského záměru, který bude předložen k písemnému vyjádření státní památkové péče.*
- 3. Všechny varovné a signální pásy nebudou provedeny z dlažby červené barvy.*

Zdůvodnění:

Zamýšlenými úpravami kamenného krucifixu včetně jeho prostředí na ulici Vrbenská ve Valašském Meziříčí nedojde k zásadně negativnímu zásahu do kulturně-historických hodnot této kulturní památky. Předmětem žádosti je jak upřesnění orientace památky, tak nové umístění sloupu veřejného osvětlení v jejím bezprostředním okolí. Aktuálně navržená změna orientace kříže je oproti původně zamýšlené žádoucí a historicky více věrnou. Bude respektovat tradiční a logickou podobu i umístění tohoto prvku drobné sakrální architektury v dané lokalitě. Právě přesná lokace křížů byla jednou ze smysluplných rysů jejich budování, aby vedle své prostorové dominance byly umísťovány též s logickou funkcí, v situacích podobných této pak rovnoběžně s místní komunikací, se zesíleným dojemovým účinkem zpodobnění Krista jak na procházející a poutníky, tak na účastníky církevních obřadů, především během pohřebního ritu. Kříž je umístěn druhotně na nepříliš vzdáleném místě, které je současně poměrně degradováno silničním mostem či sloupem vysokého napětí, charakter jeho funkce a umístění v prostoru je však stále součástí jeho hodnot a jako takový by měl být zachován. Vzhledem ke specifické dotčeného prostoru i jeho užívání nelze historickou situaci kříže plně rekonstruovat. Jeho umístěním souběžně s tokem řeky a místní komunikací zůstane alespoň částečně zachována dominance kříže okolnímu prostoru. Kříž musí pochopitelně směřovat čelem, tělem Ukřižovaného, do komunikace. Tento, byť logický a zjevný bod, není v dokumentaci přesně uveden. Byl nicméně konzultován a je jednou z podmínek.

Pracovníkem státní památkové péče bylo doporučeno odstranění ostatních prvků městského mobiliáře z niky, vzniklé vydlážděním části travnatého porostu v blízkosti komunikace. Toto doporučení do aktuální žádosti nicméně nebylo promítnuto. Šlo vedle dílčích připomínek především o možné přemístění lavičky, pítka a sloupu veřejného osvětlení na jiné místo tak, aby byl kříž postaven do středu zmíněné niky, a tedy se výrazněji i důstojněji uplatnil v městském prostoru.

Částečně bylo tomuto požadavku nicméně vyhověno, a to přesunutím sloupu veřejného osvětlení z přímé pohledové osy od křížení komunikací směrem ke kříži, a sice do prostoru mezi budoucí lavičkou a pítkem. Vrchní část sloupu se svítilnou nebude už tak výrazně zakrývat krucifix s korpusem Ukřižovaného a současně bude tvary, materiály i barevným provedením sjednocen s ostatními sloupy veřejného osvětlení. Lavička a pítko, které byly v projektu ponechány, nebudou kříž pohledově tak degradovat, především s ohledem na jeho aktuálně navrženou orientaci. Zmíněné prvky mobiliáře se budou nacházet ve shluku západně od kříže. Předložený návrh je tedy kompromisní a akceptovatelný.

Za negativní ovlivnění hodnot kulturní památky a jejího prostředí by však bylo nutné považovat necitlivým způsobem upravenou výšku kříže na ulici Vrbenská, nepřesné doplnění jeho kamenné podstavy a případné další nevhodné zásahy do jeho hmoty, včetně neodborné demontáže jednotlivých částí a jejich následného složení. Jelikož tento bod nedoznal nutných změn v porovnání s dřívějšími návrhy, je požadavek povinného a konzultovaného předložení restaurátorského záměru ponechán ve formě podmínky. V žádosti jsou uvedeny rozměry a materiál schodového stupně. Je však potřeba specifikovat použitý kámen a způsob jeho opracování, aby případným nevhodně zvoleným materiálem či jeho nepřesným opracováním nedošlo k degradaci sochařské památky. Okolí kulturní památky by rovněž negativně ovlivnilo užití kontrastních barevných odstínů varovných a signálních pásů. Tyto jsou navrženy z červené reliéfní dlažby. Užití odstínu šedé barvy v návaznosti na tradiční barevnost vydláždění okolních ploch bude citlivěji doplňovat prostředí sochařské památky a vizuálně zcelí pochozí plochy, čímž bude přispěno k zachování její dominance nejbližšímu okolí. Tato zásada by se měla týkat všech řešených ploch v rámci projektu revitalizace břehů kolem Rožnovské Bečvy.“

Dále správní orgán jako podklad použil:

Evidenční list kulturní památky, poř. č. 2396, zpracoval: L. Svátková, červen 1973.

Koordinované závazné stanovisko MěÚVM, OŽP, č.j. MěÚVM 181653/2023 ze dne 06.11.2023.

Správní orgán po posouzení žádosti konstatuje, že předložený záměr změny orientace kříže ve směru hlavní osy sever – jih je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustný. Kříž lze při této změně orientace směřovat jeho

čelem ke komunikaci tvořící Vrbenskou ulic. Tato orientace je navržena tradiční formou, aby byl kříž svým čelem orientován vůči procházejícím. Také ve svém původním umístění byl kříž orientován severním směrem. Aktuálně je také navrženo provedení základu a výškové umístění v návaznosti na přilehlé zpevněné plochy. Návrh podstavu však není úplný (není např. určen typ kamene). Není navržen způsob demontáže a opětovného sestavení kříže včetně materiálového řešení.

Správní orgán stanovil pro realizaci záměru podmínky.

Podmínka č. 1 upřesňuje orientaci kříže. Navržená orientace základu a podstavu umožňuje orientovat kříž čelem na sever nebo na jih. I když lze dovodit, že záměrem je orientovat kříž severním směrem, není tato skutečnost v žádosti ani v předložené dokumentaci jednoznačně definována. Proto správní orgán stanovil podmínku, která tuto neurčito řeší. Orientace kříže severním směrem, jak je naznačeno výše, je vhodná, protože odpovídá tradičnímu řešení a také původní orientaci kříže. Orientace jižním směrem, k čemu by znamenala obrácení zády ke komunikaci, která představuje hlavní pohledovou stranu.

Podmínka č. 2 se týká zamýšlené úpravy kříže spočívající v doplnění chybějící podstavu a jeho nezbytné demontáže a zpětné montáže, již je podmíněna změna orientace. Vzhledem k tomu, že kříž je uměleckým dílem představují práce demontáže a zpětné montáže restaurování ve smyslu ust. § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči. Pro tyto práce je nezbytné vypracovat žádost o restaurování v souladu s ust. § 10 odst. 2 vyhlášky k provedení zákona o státní památkové péči. Smyslem podmínky je zajistit, aby práce byly připraveny v souladu se zákonnými předpisy.

Správní orgán nestanovil podmínku ve smyslu bodu č. 3 písemného vyjádření NPÚ, která zní: „*Všechny varovné a signální pásy nebudou provedeny z dlažby červené barvy.*“ Předmětem žádosti byla výhradně úprava kříže. Žádost neuvádí vybudování žádných varovných či signálních pásů. Varovné a signální pásy, jež byly navrženy v rámci projektové dokumentace pro územní rozhodnutí a dokumentace pro společné povolení „Revitalizace Tržnice I. etapa – Krásenský břeh“, kterou vypracovali Kubla & Architekti ve Valašském Meziříčí v dubnu 2023, již byly posuzovány a odsouhlaseny v rámci koordinovaného závazného stanoviska č.j. MěÚVM 181653/2023 ze dne 06.11.2023.

Upozornění: Dotčené území je územím s archeologickými nálezy. Povinností investora je již v době přípravy oznámit stavební záměr Archeologickému ústavu AV ČR v Brně a umožnit jemu nebo jiné oprávněné organizaci provedení záchranného archeologického průzkumu, o jehož podmínkách bude v dostatečném předstihu uzavřena dohoda mezi stavebníkem a oprávněnou organizací. (viz § 21-22 zákona o státní památkové péči).

Poučení:

Podle ust. § 149 odst. 1 správního řádu není závazné stanovisko samostatným rozhodnutím ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat. Jeho obsah je závazným podkladem pro rozhodnutí příslušného stavebního úřadu. Obsah závazného stanoviska lze napadnout odvoláním proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu.

otisk úředního razítka

Mgr. Petr Zajíc
referent památkové péče

Obdrželi:
Kubla & Architects s.r.o., Podlesí 508, 757 01 Valašské Meziříčí
Městský úřad Valašské Meziříčí, odbor územního plánování a stavebního řádu
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Kroměříži